

Mednarodna strokovna konferenca Društva krajinskih arhitektov Slovenije KRAJINA/KRAJOBRAZ/PEJZAŽ

*Modro-zelena infrastruktura,
načrtovanje krajine za prilagajanje na podnebne spremembe*

Prvi sklop predavanj

Naslov predavanja: KORAK NAZAJ ZA NIŽANJE POPLAVNE OGROŽENOSTI V LUČI
PODNEBNIH SPREMEMB

Predavatelj: Žiga Malek, dr.rer.nat., univ.dipl.inž.kraj.arh

Povzetek/Abstrakt: Pri upravljanju s poplavno ogroženostjo, predvsem v luči podnebnih sprememb, še vedno prevladuje diskurz obvladovanja voda preko tehničnih ukrepov kot so nasipi in pregrade, z namenom nadaljnega izkoriščanja poplavnih ravníc. Pri tem prevladuje velik optimizem in zaupanje v tehnologijo. Pregled razvoja upravljanja s poplavami iz držav, ki imajo večdesetletno (če ne stoletno) tradicijo in precej več vloženih finančnih sredstev v primerjavi s Slovenijo (Avstrija, Švica, Nizozemska) pa kaže, da tudi milijardna vlaganja in najnaprednejši tehnološki ukrepi niso znižali ogroženosti do zelene ravni – še posebej v času bolj pogostih in intenzivnih poplav, tudi zaradi podnebnih sprememb. V zadnjih desetletjih je tako v najrazvitejših državah prišlo do spremembe paradigme, kjer so ukrepi povezani z umikanjem človeških dejavnosti od poplavnih ravníc in dajanju več prostora rekam višje na hierarhiji od tradicionalnih tehničnih ukrepov. Ta »korak nazaj« je bil zelo uspešen predvsem na Nizozemskem, pri čemer se je izkazalo, da umik človeških dejavnosti proč od rek pomeni velik inženirski izziv za vodarje, gradbenike, krajinske arhitekte in ostale načrtovalce prostora. V prispevku bom pokazal nekaj teh ukrepov in njihov vpliv ne le na poplavno varnost, ampak tudi na človeške dejavnosti.

Biografija: Dr. Žiga Malek (1987) je znanstveni sodelavec na področju okoljskega načrtovanja na Biotehniški fakulteti in mednarodnem inštitutu IIASA na Dunaju (International Institute for Applied Systems Analysis). Po diplomí iz krajinske arhitekture, je študij nadaljeval na Univerzi na Dunaju, kjer je leta 2015 doktoriral iz prostorskega modeliranja. Ima več kot 14 let mednarodnih izkušenj kot raziskovalec, predavatelj in svetovalec, in je deloval v Avstriji, Nemčiji in na Nizozemskem. Je avtor več kot 50 recenziranih znanstvenih člankov in tehničnih poročil. V svojih raziskavah uporablja različne metode in prostorske podatke, od daljinskega zaznavanja, strojnega učenja, prostorske statistike in okoljskega modeliranja.

Naslov Predavanja: EKOLOGIJA VODA

Predavatelj: Mihael Jožef Toman, BF

**Naslov Predavanja: VODARSKI POGLED NA MODRO-ZELENO INFRASTRUKTURO
PRI NAČRTOVANJU URBANEGA PROSTORA**

Avtorji: Darja Istenič, Matej Radinja, Nataša Atanasova

Povzetek/Abstrakt: Namen urbane odvodnje oz. kanalizacije je zaščita prebivalstva pred urbanimi poplavami ter zaščita vodnega okolja pred onesnaženjem. Urbana odvodnja v zadnjih desetletjih postaja vedno bolj težavna zaradi povečanja urbanizacije in s tem povečanega obseg utrjenih površin, ki generirajo več odtoka, ter podnebni spremembi, ki prinašajo intenzivnejše padavinske dogodke. Posledica povečanega površinskega odtoka je preplavitev kanalizacijskega sistema oz. ter urbane poplave in prekomerno prelivanje odpadne vode preko kanalizacijskih razbremenilnikov v vodno okolje. Modro-zelena infrastruktura (MZI) so sistemi, namenjeni upravljanju s padavinskimi vodami v mestih, ki hkrati opravljajo širok nabor ekosistemskih storitev. Naslavlja tako količinski kot kakovostni vidik ter uporabljajo procese, kot so infiltracija, filtracija, zbiranje deževnice za ponovno uporabo in površinsko zadrževanje vode. Medtem ko je v številnih mestih v tujini sistemsko uvajanje MZI že uveljavljen pristop obvladovanja padavinske vode in urejanja prostora, pa v Sloveniji še vedno takega pristopa ni, pojavljajo se zgolj posamezni primeri. V namen olajšanja implementacije MZI v naš prostor bo predstavljen nov tečaj oz. mikrodokazilo, ki ga izvajajo 4 članice Univerze v Ljubljani (UL) z naslovom Implementacija modro-zelene infrastrukture v načrtovanje in oblikovanje prostora. Tečaj je razvit v sklopu projekta UL za trajnostno družbo (ULTRA) in je namenjen projektantom različnih strok ter nosilcem urejanja prostora. Predstavljena bosta tudi dva deževna vrtova za zadrževanje in čiščenje padavinskega odtoka iz parkirišč, zgrajena prav tako v sklopu projekta ter namenjena študiju in spremljanju delovanja MZI.

Biografija: Darja Istenič je docentka na področju ekologije na Univerzi v Ljubljani. Kariero je začela v zasebnem sektorju, kjer se je ukvarjala z raziskavami in razvojem rastlinskih čistil za čiščenje odpadnih voda v manjših skupnostih, naravnimi rešitvami za čiščenje padavinskih voda ter revitalizacijo vodnih teles. Na univerzi se njeno raziskovalno delo osredotoča na algne tehnologije, pridobivanje virov iz odpadnih voda z uporabo naravnih rešitev ter učinkovitost modro-zelene infrastrukture v okviru nacionalnih in mednarodnih raziskovalnih projektov (OPTAIN, NAMOR, D-CLEAN). Je aktivna članica Mednarodnega združenja za vodo (IWA), Mednarodnega združenja za ekološko inženirstvo (IEES), Mednarodne zveze gozdarskih raziskovalnih organizacij (IUFRO) ter Globalnega partnerstva za vodo Srednje in Vzhodne Evrope (GWP CEE). V okviru GWP CEE koordinira Skupnost prakse za naravne rešitve v upravljanju voda.

Naziv predavanja: PRIMENA NOVOG NAUČNOG PRISTUPA OBNOVI ŠUMSKIH SISTEMA U URBANOM PREDELU

Autori: dr. Dragana Čavlović, dr Luka Bajić, Sandra Mitrović, dr Nevena Vasiljević
- Univerzitet u Beogradu Šumarski fakultet, Odsek za Pejzažnu arhitekturu i hortikulturu

Predavač: dr. Dragana Čavlović, naučni saradnik, Univerzitet u Beogradu Šumarski fakultet, Odsek za Pejzažnu arhitekturu i hortikulturu.

Apstrakt: Dosadašnja praksa se čini nedovoljna za uspešnu obnovu teško degradiranih prostora, dok se izazovi dalje intenziviraju kada se u jednačinu dodaju i izmenjeni klimatski uslovi.

Pejzažna arhitektura, kao disciplina, već primenjuje višeslojne analize prostora i mnoštvo kriterijuma pri odlučivanju i rešavanju problema obnove degradiranih prostora. Ako se znanja i veštine iz oblasti pejzažne arhitekture obogate primenjenim znanjima iz oblasti ekologije vegetacije, može se dobiti poboljšan pristup i široko primenjiv sistem za ekološku restauraciju.

Testirali smo ovaj naučni pristup na studiji slučaja mediteranskog klimatskog regiona, sa ciljem da mešavinom pejzažno-arhitektonskog ozelenjavanja i klasičnog pošumljavanja uz vegetacijske indikatore, formiramo funkcionalni šumski mozaik, kako bi se proces regeneracije pospešio.

Drugi sklop predavanj

Naziv predavanja: STRATEGIJA ZELENE INFRASTRUKTURE GRADA BEOGRADA

Predavač: Boris Radić (1982. god.), redovni profesor na Šumarskom fakultetu u Beogradu, odsek za pejzažnu arhitekturu i hortikulturu

Apstrakt: Zelena infrastruktura je jedna od poslednjih linija odbrane u očuvanju ekološkog integriteta urbanog predela Beograda pred neminovnim izazovima klimatskih promena. Koncept zelene infrastrukture zaslužuje sveobuhvatnu podršku donosioca odluka, institucija, stručnjaka i građana. Sekretarijat za zaštitu životne sredine Beograda je razumeo delotvornost značaja ovog koncepta i u saradnji sa Šumarskim fakultetom Univerziteta u Beogradu, izradio Strategiju zelene infrastrukture grada Beograda. Ovaj dokument javnih politika, zasnovan na strateškom i multidisciplinarnom pristupu, postavlja temelje za uspostavljanje, unapređenje i zaštitu zelene infrastrukture kroz regulatorni, institucionalni, planski, projektantski i upravljački okvir. Strategija predviđa konkretne modele i mehanizme kojima se obezbeđuju svi servisi ekosistema neophodni za zdrav, siguran i kvalitetan život građana, sa ciljem da zelena infrastruktura postane ključni instrument u izgradnji rezilijentnog urbanog predela Beograda.

Biografija: Boris Radić (1982. god.), redovni profesor na Šumarskom fakultetu u Beogradu, odsek za pejzažnu arhitekturu i hortikulturu. Objavio je i saopštio preko 100 radova u naučnim časopisima i zbornicima međunarodnih i nacionalnih skupova, od čega je preko 20 radova u časopisima sa SCI liste i monografijama međunarodnog značaja. Učestvovao je na više konferencija i izložbi kao član naučnog, stručnog ili organizacionog odbora ili kao član žirija. Kao stručnjak za analizu i procenu stabilnosti konstitutivnih, strukturnih i vizuelnih elementa karaktera predela, savremenih metoda i tehnika geografskih informacionih sistema, kao i modela zaštite i konzervacije prirodnih resursa, učestvovao je u realizaciji preko 100 stručnih projekata, prostornih planova, studija i elaborata nacionalnog i međunarodnog karaktera. Član je Udruženja pejzažnih arhitekata Srbije, Internacionalnog udruženja za predeonu ekologiju i licencirani je pejzažni arhitekta Inženjerske komore Srbije.

Naziv predavanja: IZ TEORIJE U PRAKSU I OBRNUTO / MODEL ZELENE INFRASTRUKTURE ZA NOVI SAD

Predavač: Dr. Luka Bajić, naučni saradnik, dipl.inž. pejzažne arhitekture; Docent na Odsjeku za pejzažnu arhitekturu. Poljoprivredni fakultet, Sveučilište u Novom Sadu. Listopad 2016. – listopad 2022, L3ND studio, UPAS

Apstrakt: Predavanje je izvučeno iz istraživanja za doktorsku disertaciju, koja se bavila modelom Zelene infrastrukture na primeru Novog Sada a koja je odbranjena 2022.godine.

Zarad definisanja metodologije mnogi teorijski obrasci su usvojeni ali i mnogi odbijeni, dok je kroz praktičnu primenu uočeno da postoje mnoga polja za dalja istraživanja i primenu unutar koncepta Zelene infrastrukture. Novi Sad je dobar primer primene jer ima tradiciju planiranja regionalnog centra sa konstantnom tendencijom porasta broja stanovnika dok je sa druge strane panonski grad

na obali velike reke, oslonjen na obronke Fruške gore. Veliki broj elemenata i pokušaj kategorizacije zelene i plave infrastrukture i metod vrednovanja elemenata u Modelu ZI je podigao pitanja međurazmere u planiranju i načine zaštite postojećeg zelenog sistema grada.

Naziv predavanja: STRATEGIJA RAZVOJA ZELENE INFRASTRUKTURE GRADA ŠIBENIKA ZA RAZDOBLJE 2020 – 2030

Predavač: Tena Birov (B.Sc. in Landscape Architecture), HDKA

Apstrakt: Strategija zelene infrastrukture Grada Šibenika strateški je dokument Grada Šibenika koji se donosi na razdoblje od 2020. do 2030. godine, a obuhvaća analizu zelenih i otvorenih prostora kao elemenata zelene infrastrukture. Oikonov tim je uspostavio GIS grada, opisao osnovna obilježja Grada Šibenika: političko-teritorijalni ustroj, demografska obilježja, kulturnu baštinu, sportsko-rekreativne prostore, prirodna obilježja: reljefna obilježja, geologiju, vode i vodna tijela, bioraznolikost, zaštićene dijelove prirode, površinski pokrov, klimatska obilježja i klimatske promjene.

Dan je povijesni pregled urbanističkog razvoja i ZI na prostoru Grada, te prostorno planska i strateška dokumentacija. Proanalizirana je siva i plava infrastruktura, izrađena tipologija prostora, vizualno-strukturna analiza, analiza očuvanosti i potencijala staništa, analiza anketnog ispitivanja te analiza toplinskih otoka. Nadalje je izrađena swot analiza, vizija i koncept razvoja zelene infrastrukture te dani strateški ciljevi s prijedlozima lokacija za primjenu zelene infrastrukture i vizualni primjeri odabranih mjera.

Biografija: Tena Birov (diplomirala pejzažnu arhitekturu) (1983.) certificirana je pejzažna arhitektica koja radi u tvrtki Oikon d.o.o. kao stručna suradnica na Odsjeku za inženjerstvo okoliša i pejzažnu arhitekturu. U 17 godina iskustva uspješno je obavljala brojne odgovornosti: upravljanje projektima, istraživanje i analizu krajolika u planiranju krajolika, dizajn krajolika, rehabilitaciju fizičkog okoliša, stratešku procjenu utjecaja na okoliš (SEA/EIA) i studiju utjecaja na okoliš (EIS), digitalnu i vizualnu interpretaciju zračnih snimaka i ortofotografija, GIS/DEM modeliranje, kartiranje korištenja zemljišta i pokrova, itd. Kao stručnjakinja za krajolik, autorica i koautorica, bavi se krajolikom u studijama procjene utjecaja na okoliš (analiza krajolika i procjena utjecaja, analiza korištenja zemljišta i izrada kartografskog i grafičkog materijala za studiju) za različite vrste razvoja: vjetroelektrane i solarne elektrane, polja za eksploataciju, plinovodi, dalekovodi te druga infrastruktura i industrijski objekti. Ti su dijelovi procjene utjecaja na okoliš bili potkrijepljeni RS/GIS metodama. U svakodnevnom radu koristi GIS alate, alate za crtanje, obradu teksta i fotografija. Bila je, kao autorica ili koautorica, uključena u razne projekte uređenja krajolika i u izradu vizualizacija i animacija različitih vrsta razvoja.

Naziv predavanja: STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE: URBANI TOPLINSKI OTOCI I ULOGA PARTICIPATIVNOG PLANIRANJA U PRILAGODBI KLIMATSKIM PROMJENAMA/ GREEN INFRASTRUCTURE

Predavač: Ivan Tolić, HDKA, HKA

Apstrakt: Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine Republike Hrvatske 2021. godine pokreće inicijativu za izradu Strategija zelene urbane obnove s ciljem poticanja dugoročnog razvoja zelene i plave infrastrukture i razvoja kružnog gospodarstva prostorom i zgradama na razini jedinica lokalne samouprave. Ova je inicijativa naknadno formalizirana uspostavom (pod)zakonskog okvira i pokretanjem dvaju nacionalnih programa: Programa razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima te Programa razvoja kružnog upravljanja prostorom i zgradama. Također, za potrebe razvoja novih strateških podloga izrađeni su prateći dokumenti, među kojima se najviše ističu Priručnik za implementaciju Strategija zelene urbane obnove, Priručnik o primjeni zelene infrastrukture, Priručnik za ublažavanje urbanih toplinskih otoka, Metodologiju za identifikaciju i kartiranje urbanih toplinskih otoka te Priručnik o obnovi prirode u gradovima.

Grad Zadar prikazan je kao studija slučaja koja ilustrira ključne tematske sastavnice Strategije zelene urbane obnove, uključujući političko – teritorijalni ustroj, prostorno – demografska obilježja, obilježja zelene i plave infrastrukture, kopnena i morska staništa, kulturno – povijesno naslijeđe, zaštićena prirodna i kulturna područja te klimatske rizike — osobito one povezane s pojavom urbanih toplinskih otoka. Poseban naglasak stavljen je na mjere prilagodbe klimatskim promjenama i uključivanje građana putem strukturiranih anketa koje podupiru razvoj participativnih modela upravljanja zelenom odnosno plavom infrastrukturom. Naposljetku, predloženim strateškim okvirom razvoja zelene i plave infrastrukture i prilagodbe klimatskim promjenama prikazuju se mogućnosti daljnjeg razvoja ali i ograničenja same Strategije zelene urbane obnove.

Ključne riječi: Strategije zelene urbane obnove, zelena i plava infrastruktura, participativno planiranje, prilagodba klimatskim promjenama

Kratka biografija: Ivan Tolić je ovlaštenu krajobraznu arhitektu iz Hrvatske s više od deset godina iskustva u područjima krajobrazne arhitekture, oblikovanja, zaštite prirode i okoliša te prostornog i urbanističkog planiranja. Nakon što je 2012. godine stekao diplomu magistra krajobrazne arhitekture na Sveučilištu u Zagrebu, radio je u nekoliko tvrtki, gdje je stekao bogato iskustvo kao krajobrazni arhitekt i stručnjak za zaštitu prirode i okoliša. Tijekom profesionalnog vijeka radio je na različitim prostornim razinama u području zaštite okoliša (nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini) i krajobraznog planiranja i razvoju zelene infrastrukture, kao i na različitim tipologijama iz područja krajobrazne arhitekture (stambenim, javnim, turističkim, industrijskim i dr.) te na izradi konzervatorske dokumentacije za potrebe zaštite i očuvanja kulturnog naslijeđa. Nedavno je osnovao tvrtku specijaliziranu za poslove iz područja krajobrazne arhitekture i zaštite okoliša. Aktivni je član nekoliko strukovnih organizacija, uključujući Hrvatsko društvo krajobraznih arhitekata (HDKA, od 2014.), Hrvatsku komoru arhitekata (HKA, od 2018.), radnu skupinu IFLA Europe – MedNet (od 2023.), udrugu Zelena Istra (od 2023.) te Hrvatsku udruhu povijesnih gradova (od 2024.).

Naziv predavanja: KIŠNI VRTOVI – PRIRODNI ODGOVOR URBANOG KRAJOBRAZA NA KLIMATSKE PROMJENE - KLIMATSKI KONTEKST I ULOGA KRAJOBRAZNE ARHITEKTURE

Predavač: Tatjana Uzelac, dipl.ing.građ., HDKA; Ariana Modesto, mag.ing.prosp.arch.

Apstrakt: Klimatske promjene donose ekstremne oborine i toplinske valove. Urbanizacija smanjuje propusne površine i povećava rizik od poplava. Krajobrazna arhitektura postaje ključni alat prilagodbe klimatskim promjenama. Kišni vrtovi integriraju vodu, biljke i prostor u živi, regenerativni sustav.

Kišni vrtovi su više od tehničkog rješenja – oni su novi alat krajobraznog projektiranja, prostori koji povezuju infrastrukturu i prirodu, tehniku i ljepotu. Svaki projekt je prilika za stvaranje otpornog, zdravog i živog grada budućnosti. Iako su kišni vrtovi često najvidljiviji i najprepoznatljiviji oblik prirodnih sustava upravljanja oborinskim vodama, oni su samo jedan element šire mreže hidrotehničkih i krajobraznih rješenja temeljenih na prirodi (Nature-Based Solutions – NBS), kao što su infiltracijski jaraci, propusne površine, umjetne močvare i bioretencijske lagune, zeleni krovovi i vegetacijski pojasevi, retencijski parkovi, multifunkcionalni javni prostori, umjetne močvare i bioretencijske lagune, te integrirani prostori koji kombiniraju više tipologija za zadržavanje, pročišćavanje i obnovu vode u prostoru. Cilj predavanja nije samo prikazati kišni vrt kao samostalni element, već ga pozicionirati unutar cjelovitog, ekološki i prostorno povezanog sustava NBS rješenja koji doprinose otpornosti gradova i kvaliteti života.

Kišni vrtovi kao dio NbS sustava uz svoju ekološku, vodnogospodarsku, klimatsku funkciju veliki utjecaj imaju i na socioekonomsku strukturu naselja, gdje vizija krajobraznog arhitekta postaje ključni čimbenik u obnavljanju mikroekosustava u jedinstveni spoj inženjerstva, ekologije i umjetnosti. Krajobrazni arhitekt postaje posrednik između prirodnih procesa i urbanog tkiva, stvarajući prostore koji uče, upijaju i obnavljaju. Takvi projekti doprinose otpornosti grada i oblikuju novu estetiku vode i tla.

Biografija: Tatjana Uzelac, dipl.ing.građ., već dvadesetak godina bavi se odvodnjom oborinskih voda primjenom krajobraznih rješenja. Tatjana Uzelac dobitnica je nagrade Kolos, Hrvatske komore inženjera građevine za odvodnju oborinskih voda grada Pule primjenom NBS sustava odvodnje. U svom radu orijentirana je na prilagodbu klimatskim promjenama primjenom i implementacijom zelene infrastrukture kroz strategije zelene urbane obnove, prostorne i urbanističke planove te projektiranje i izvedbu NbS rješenja.

Ariana Modesto, mag. ing. prosp. arch., diplomirana na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Već nekoliko godina aktivno se bavi projektiranjem, te primjenom NBS sustava kao dijelovima krajobraznih rješenja, te uvođenjem zelene infrastrukture kroz planiranje i izradu strateških rješenja.

Tretji sklop predavanj

Naslov predavanja: PRIMERI IN IZZIVI IZ PRAKSE PRI NAČRTOVANJU MODRO-ZELENE INFRASTRUKTURE V PRIMESTNEM PROSTORU

Predavatelj: Timotej MIŠIČ, univ.dipl.inž.kraj.arh., MSc (GIS), VGB Maribor

Povzetek/Abstrakt: Na nekaj primerih iz prakse bomo predstavili rešitve in izzive pri načrtovanju modre in modro-zelene infrastrukture

- študija zadrževanja zalednih vod za poplavno reševanje naselja Mele pri Gornji Radgoni (VGB Maribor d.o.o.),
- projekt in izvedba zadrževanja zalednih vod v Slovenskih Konjicah (VGB Maribor d.o.o.),
- reševanje problematike poplavljanja osnovne šole na območju Ljudskega vrta na Ptuj (DRAVA VODNOGOSPODARSKO PODJETJE PTUJ, d.o.o.),
- OPPN Rakovlje – primer načrtovanja zadrževanja padavinskih vod že v fazi sprejemanja OPPN (VGB Maribor d.o.o.);

Naslov Predavanja: KRAJINSKA ZASNOVA ZA POVODJE LEDAVE NAD ZAJEZITVIJO

Predavatelj: Tanja Simonič Korošak, Ana Pečnik, STUDIO TSK OBLIKOVANJE KRAJINE

Povzetek/Abstrakt: Krajina je sistem, ki združuje naravne procese in človekovo delovanje. Danes je pod pritiskom podnebnih sprememb, intenzivne rabe tal in izgube biotske raznovrstnosti. Spremembe vodnega režima, erozija in izguba rodovitnosti rušijo njeno ekološko ravnovesje. V povodju zgornje Ledave so degradacijski procesi izraziti. Dolgotrajno kmetovanje, osuševanje, kanaliziranje vodotokov in odstranjevanje mejic so zmanjšali sposobnost krajine za zadrževanje vode, filtracijo hranil in ohranjanje biotske raznovrstnosti. Ledavsko jezero je močno obremenjeno s hranili in cianobakterijami.

Analize prostora kažejo fragmentiranost gozdov, degradirane gozdni rob in razpršene vire obremenitev. Gozdni robovi sicer stabilizirajo tla in mikroklimo, vendar so prostorsko prekinjeni. Vodni sistem je spremenjen, naravna razlivna območja zmanjšana, osuševalni jarki pa pospešujejo odtok vode in povečujejo suše ter poplave. Potrebna je renaturacija vodotokov in ozelenitev jarkov za večjo retencijo in samočistilnost.

Model optimalne krajine temelji na ekosistemskih storitvah in na naravi temelječih rešitvah: obnovi mokrišč, obrežnih pasov, vzpostavljanju kmetijsko-gozdarskih sistemov in trajnostnem upravljanju voda kot tudi vzpostavljanju drobnih krajinskih struktur kot so mejice, obvodna vegetacija, gruče dreves in posamična drevesa v krajini. Cilj je preoblikovanje degradirane krajine v stabilen, prepleten in samoregulativni sistem, odporen na podnebne ekstreme ter usmerjen v izboljšanje življenjskih

pogojev na podeželju. Predlog krajinske zasnove povodje zgornje Ledave je model prenove kulturne krajine v času podnebnih sprememb.

Biografija: Dr. Tanja Simonič Korošak je pooblaščenka krajinska arhitektka in konservatorica. Vodi svoj krajinsko arhitekturni STUDIO TSK Oblikovanje krajine Tanja Simonič Korošak s.p. v Mariboru in Ljubljani. V več kot 30 letih delovnih izkušenj je zasnovala številne načrte krajinske arhitekture in vodila izdelavo konservatorskih načrtov. Objavlja na področju krajinske arhitekture, poučuje prostoročno skiciranje na BOKU na Dunaju ter občasno razstavlja svoje načrte in risbe. Sodeluje v mednarodnih projektih na temo zeleno modre infrastrukture (Biodivercities, Future Cities of South East Europe), trenutno pri Greenscape CE in URWAN. Doktorirala (2002) in magistrirala (1998) je iz krajinske arhitekture na Univerzi v Ljubljani in pridobila certifikat iz krajinskih študij na Univerzi v Sheffield (Velika Britanija, 1993). Na Univerzi v Ljubljani je diplomirala iz biologije (1995).

Naslov Predavanja: BODOČNOST OBALNIH IN MORSKIH KRAJIN SEVERNEGA JADRANA

Predavatelj: Romana Kačič, DKAS

Povzetek/Abstrakt: Območje morja in vodni elementi v obmorskem pasu so del modro-zelene infrastrukture. Na tem območju imajo na modro-zeleno infrastrukturo močan vpliv faktorji, ki so specifični za morski prostor. Najzačilnejši faktorji so bibavica, valovanje, vetrovi, tokovi in slanost. Ti faktorji imajo na modro-zeleni sistem različno močan vpliv glede na lego in tip obalnega prostora. Slovenska morska krajina, ima znotraj Severnega Jadrana in najsevernejšega dela Sredozemlja edinstvene posebnosti, ki jih je ob iskanju ustreznih rešitev zaradi predvidenega povišanja morske vode treba upoštevati.

Pri načrtovanju v obmorskem delu morajo biti značilnosti vezane na soodvisnost med dinamiko morja in omrežjem sladkih vod izhodišče na vseh nivojih projektiranja. Kvalitetno oblikovanje in poseganje v modro-zelena infrastrukturo je možno le, če se ob projektiranju izhaja iz vseh specifičnosti, ki jih prisotnost morja pogojuje.

Ključne besede: obalna krajina, morska krajina, modro-zelena infrastruktura, Severni Jadran, prilagajanje klimatskim spremembam

Biografija: Romana Kačič je mednarodno aktivna krajinska arhitektka. Največ izkušenj ima s projekti, ki se nanašajo na sredozemsko morsko in obalno krajino. Romana je diplomirala na Univerzi v Ljubljani v sodelovanju z IUAV v Benetkah na temo Vrednotenje Beneške lagune in manjših lagunskih otokov za razvoj inovativnega turizma. Bila je docentka na Univerzi v Padovi in Bologni. Imela je predavanja na različnih italijanskih univerzah ter je vodila delavnice s študenti v Italiji, na Portugalskem in v Sloveniji. Na pobudo Inštituta za arheologijo in dediščino Univerza Primorske Fakulteta za humanistične študije, je prejela Bartolovo plaketo »Pro amicis Facultatis«.

V Benetkah in Trstu je imela skupaj s švedskim krajinskim arhitektom Mattiasom Lidnom birò krajinske arhitekture KačičLiden LandscapeArchitect. Na Univerzi v Torinu sta imela samostojno razstavo njunih projektov "Lebdeče krajine". Odkar Romana deluje tudi v Piranu, se osredotoča tudi na obmorsko krajino slovenskega dela Istre predvsem na terasasto krajino, krajino solin Pred

desetimi leti je ustanovila ABAKKUM Zavod za krajino, kulturo in umetnost Piran z namenom ozasveščanja javnosti o naravnih in kulturnih vrednotah slovenske obale.

Za Romano je glavni izziv aktiviranje novih misli in idej z namenom ustvarjanja priložnosti spoznavanja identitete sredozemskega priobalnega prostora. To realizira tako s projekti krajinske arhitekture kot s publikacijami, razstavami, tematskimi vodenji, delavnicami ter s prirejanjem umetniških in kulturnih dogodkov na temo obmorske in morske krajine. Ima izkušnje z vključevanjem lokalne skupnosti in različnih generacij v ustvarjalni proces delovanja. Romana je članica Zbornice arhitektov, načrtovalcev, krajinarjev in naravovarstvenikov Trst, Društva krajinskih arhitektov Slovenije, predstavnica DKAS v sklopu skupine IFLA Med Net, članica Znanstvenega odbora WWF Trst, Italija.

Naslov Predavanja: PARTICIPACIJA LJUDI PRI ODLOČANJU O POSEGIH V PROSTOR

Predavatelj: Andrej Lukšič, FDV, UL

Povzetek/Abstrakt: V Sloveniji so se zadnja desetletja nakopičili razvojni problemi, za katere se zdi, da si različni formalni in neformalni akterji stojijo nepomirljivo nasproti; eni so za razvoj, četudi gre to na račun naravnih pogojev bivanja, drugi pa so absolutno proti in predlaganim razvojnim projektom podjetij, občin ali države ostro nasprotujejo. Politični odločevalci so se na takšno družbeno klimo praviloma odzivali z neodločanjem ali pa so breme odločitev prenašali na strokovnjake in na nižje ravni odločanja. S tem pa so trend neodločanja ni prekinil. Zagovarjanje polariziranih stališč je sistemsko proizvedena in je značilna prvina komuniciranja v javni sferi, namreč notranja logika komuniciranja v javni sferi ne omogoča konstruktivnega in racionalnega komuniciranja, ki bi vodilo v iskanje skupnih razvojnih rešitev ob upoštevanju omejitev, ki izhajajo iz ohranjanja zdravega okolja, narave in ustrezno urejenega prostora. Da bi reševali razvojno-okoljske probleme na čim bolj demokratičen način in ne na oblastno-tehnokratski s prevlado javnega interesa ali celo na avtoritarni način z izključevanjem drugače mislečih akterjev, je treba vzpostaviti komunikacijske forme in v njih uveljaviti deliberacijo kot način komuniciranja, da bodo takšni dialogi možni, in sicer tako med strokami, civilnodružbenimi akterji, gospodarstvom, javnostmi in oblastjo. Te forme morajo biti ustrezno nadgrajene še z aplikacijami v virtualnem prostoru, ki omogočajo večjo inkluzivnost, transparentnost, preglednost nad komunikacijskim procesom in ustvarjenimi alternativnimi rešitvami. Ta tip demokratične komunikacije oži prostor nastajanju konfliktnih situacij, zmanjšuje možnost tihega lobiranja in vladanje strankarskih »vrhušk«, ki so v navezavi z drugimi interesno ozko usmerjenimi skupinami. Alternativne možnosti komuniciranja so jasne, odločitev pa je na nas, ali se bomo odločili zanje in ali smo pripravljeni stopiti na dolgo pot kolektivnega samoučenja in transformacije obstoječega odločevalskega sistema.

Ključne besede: odločevalski sistem, neodločanje, razvojni konflikti, nove komunikacijske forme, deliberacija

Kratka biografija: Dr. Andrej Lukšič je izredni profesor in predavatelj na Fakulteti za družbene vede; na programu Politologija - študija politik in države je nosilec treh predmetov, na Interdisciplinarnem doktorskem študijskem programu Humanistika in družboslovje je skrbnik področja Politologija in nosilec Doktorskega seminarja I., v okviru Doktorski študij varstva okolja na Univerzi v Ljubljani pa je nosilec predmeta Politična ekologija od leta 2000. Od leta 2018 je soorganizator Mednarodne poletne šole politične ekologije in pedagoški mentor pri študentskih projektih, ki so vezani na cilje trajnostnega razvoja. Pri Inštitutu ČKZ je iniciral zbirko OIKOS in postal njen urednik; je tudi soprevajalec 10 izdanih teoretskih knjig s področja politične ekologije in sourednik več zbornikov znanstvenih tekstov študentov in predavateljev, ki so se aktivno udeležili Mednarodne politične šole politične ekologije. Poleg tega je direktor Inštituta za ekologijo (okoljska nevladna organizacija) od leta 1993. Raziskovalno se predvsem ukvarja s področjem kritične politične ekologije, deliberativno demokracijo in demokratično uporabo IKT v političnem prostoru ter rizičnimi tehnologijami. Vodil je številne interdisciplinarne projekte v sodelovanju z Inštitutom Jožef Stefan, VOKO-SNAGA, Centrom za nevladne organizacije Slovenije, mrežo Global Water Partnership, Regionalnim Ekološkim Centrom, društvom Focus, Inštitutom za elektronsko demokracijo, zavodom REVIVO, Pravnim informacijskim centrom, itd.; sodeloval pa je tudi z različnimi ministrstvi Vlade Republike Slovenije.

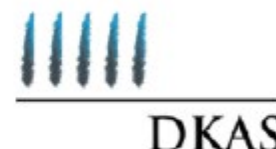
Sponzorji konference

museumofrecenthistory|celje

mnzc

muzej novejšezgodovine|celje

DKAS